

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van VWS
t.a.v Staatssecretaris dhr. M. van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft		-
Proces invoering PGB	ons kenmerk	datum
Trekkingrecht	ECSD/U201401417	22 juli 2014

Geachte heer Van Rijn,

Met deze brief laten wij (G32, G4 en de VNG) u weten dat het invoeringstraject Trekkingsrecht PGB gemeenten grote zorgen baart. In het bestuurlijk overleg van woensdag 9 juli, de G4-overleggen en in de stuurgroep Trekkingsrecht hebben wij onze punten meerdere malen aangegeven, maar zien onvoldoende dat deze worden opgepakt. Alleen al in de grote gemeenten doen rond 25.000 jeugdigen een beroep op het persoonsgebonden budget, onder de nieuwe Jeugdwet en Wmo, gaat het landelijk om ongeveer 130.000 mensen. Deze budgethouders mogen niet de dupe worden van invoeringsproblemen, rekeningen aan zorgverleners moet op tijd betaald worden. Wij voorzien grote knelpunten bij de (voorbereiding op de) uitvoering van trekkingsrecht per 1 januari-2015. Ons dringend verzoek aan u is om spoedig actie te ondernemen op de in deze brief benoemde issues en knelpunten. Alleen als wij deze met elkaar op- en aanpakken kunnen wij onze bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid nemen.

Te beperkt invoeringsniveau voor het trekkingsrecht in 2015

Bij aanvang van het invoeringstraject Trekkingsrecht PGB is als een van de doelen benoemd: Alle AWBZ-cliënten met een PGB zijn in juni 2014 opgenomen in het trekkingsrecht. Daarmee zou er per 1 januari 2015 geen Big Bang plaatsvinden wanneer gemeenten voor deze cliënten het trekkingsrecht zou invoeren. Dit pad is een half jaar geleden verlaten. Vanuit het VWS programma trekkingsrecht is daarom onlangs besloten om het trekkingsrecht zo basaal mogelijk in te voeren (plateau 1). Gemeenten voorzien echter alsnog een Big Bang scenario ontstaan, dat veel risico's met zich meebrengt in de uitvoering. De keuze voor plateau 1 maakt namelijk belangrijke onderdelen waarover maandenlang met gemeenten is gesproken onmogelijk en lossen de door ons gesignaleerde problemen niet op. Het gaat hierbij onder meer om discussies over de functiesoorten/codering, controles, het 4 weken versus maand probleem, de incidentele betalingen in relatie tot de SVB, berichtenverkeer).

Over de eenmalige gegevensoverdracht

Om onze taak uit te kunnen voeren in het kader van de transitie AWBZ-Wmo en Jeugdwet hebben wij tijdig correcte informatie nodig over de hoogte van de huidige budgetten die budgethouders ontvangen in 2014 vanuit de AWBZ. De afspraken die nu zijn gemaakt binnen het programma Gegevensoverdracht Wmo geven ons vertrouwen dat de informatie over de persoonsgebonden budgetten Wmo correct zal zijn en uiterlijk september, met de tweede levering, wordt aangeleverd. Ook is duidelijk dat deze budgetten op een eenvoudige wijze correct kunnen worden geëxtrapoleerd naar 2015.

Bij de aanlevering van informatie over de persoonsgebonden budgetten Jeugd hebben wij nog wel zorgen. Wij krijgen geen duidelijk beeld over wat, wanneer, hoe en door wie wordt geleverd. Vindt de aanlevering op dezelfde wijze en tegelijk met de PGB Wmo gegevens plaats en is deze van dezelfde kwaliteit? Dat gegevens correct zijn én goed, snel en eenvoudig zijn door te vertalen naar 2015 is voor ons van belang. Bij de Wmo gegevensoverdracht is dit op orde en zijn goede afspraken gemaakt. Bij de gegevensoverdracht Jeugd hebben wij zorgen, zowel met betrekking tot de kwaliteit van de informatie, de tijdigheid, als de wijze waarop gemeenten het budget kunnen doorvertalen naar 2015.

Gemeenten kunnen het zich niet veroorloven door budgethouder (de overgangsccliënt) als gevolg van onjuiste input van derden geconfronteerd worden met bezwaar- en beroepsprocedures van mensen die het niet eens zijn met hun budget voor 2015. Graag vernemen wij hier uw reactie op en welke acties worden ondernomen om de informatie over de PGB 's Jeugd en Wmo gelijk te trekken, zowel in kwaliteit als de periode van aanlevering.

Communicatie

Voor gemeenten is er teveel onduidelijkheid over de route die zij moeten bewandelen en wat zij moeten doen om de invoering van trekkingsrecht goed te laten verlopen. Wat moeten gemeenten doen en aanpassen binnen hun eigen organisatie en wat in de samenwerking met de SVB? Deze voorlichting kan beter en concreter en moet nu gebeuren.

Er zijn afspraken gemaakt met de SVB over hoe gemeenten de initiële gegevens bij de SVB gaan aanleveren en hoe de SVB de zorgovereenkomsten bij de budgethouders gaat ophalen. Wij zijn er niet gerust op dat de planning gehaald wordt. Deze is krap en het ophalen vindt plaats tijdens de zomermaanden.

De SVB en gemeenten moeten met elkaar voorkomen dat budgethouders straks (tijdelijk) tussen wal en schip vallen en hun rekeningen niet betaald worden. In de voorlichting aan de huidige budgethouders AWBZ en Wmo en aan de nieuwe cliënten per 2015 over de wijzingen als gevolg van het invoeren trekkingsrecht moeten de SVB, zorgkantoren, VWS en de VNG gezamenlijk optrekken. Zorgvuldigheid en gezamenlijke, op elkaar afgestemde, inspanningen van alle betrokkenen in de communicatie richting budgethouders is noodzakelijk.

Knelpunten in het uitvoeringssysteem

De ICT-systemen die de SVB gebruikt voor de uitvoering van het trekkingsrecht sluiten niet aan bij de systemen van de gemeenten. Het uitgangspunt is steeds geweest dat dit wel het geval moet zijn. Een onderdeel van het probleem is dat wij met de wettelijk verplichte CAK-termijnen (vier weken) moeten werken en de SVB met maandtermijnen werkt. Het betreft een discussie die al in 2013 is gestart en door het gebrek aan voortgang steeds moeilijker te beslechten wordt. Het oplossen van dit probleem kan niet wachten tot plateau 3 (2016).

Daarnaast is sprake van discrepantie in de door de SVB gehanteerde definities, coderingen, zorgfuncties en formats in relatie tot de wijze waarop gemeenten straks invulling geven aan de Wmo en Jeugdwet. Zo hanteert de SVB de AWBZ zorgfuncties als 'begeleiding' die gemeenten niet gebruiken en brengt de SVB het hele jeugddomein terug tot 1 functie ('Jeugd') dat voor gemeenten onwerkbaar is. Om nieuwe, innovatieve werkwijzen (bijv. sturing op resultaat i.p.v. uren) mogelijk te maken, hebben gemeenten behoefte aan definities, coderingen en formats (bijvoorbeeld de zorgovereenkomst) die 'meegroeien'. En dat vrije velden mogelijk zijn. Dat is nu niet of onvoldoende mogelijk. Het oplossen van deze problemen, kan niet wachten tot plateau 3 (2016). Het is absoluut noodzakelijk dat gemeenten per 2015 kunnen werken met de iWmo en jeugdcoderingen. Wij dringen er daarom op aan deze codering wel beschikbaar te hebben per 2015 en het jaar te gebruiken om het systeem verder te ontwikkelen.

Hoge kosten voor gemeenten bij uitvoering van het trekkingsrecht

Op een aantal (niet de hierboven genoemde) onderdelen accepteren wij dat voor de start van het trekkingsrecht per 2015 de ambities zijn teruggebracht tot plateau 1 en dat belangrijke aanpassingen in processen en werkwijzen pas in plateau 3 moeten worden doorgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat gemeenten, in ieder geval in 2015, een veel grotere inzet (capaciteit, tijd) in de uitvoering van het trekkingsrecht moeten plegen dan was voorzien. Zaken die door de SVB zouden worden uitgevoerd, moeten nu door gemeenten zelf worden gedaan en gecontroleerd. Dit brengt onvoorziene extra inzet van medewerkers voor gemeenten met zich mee en daarmee veel hogere uitvoeringskosten voor gemeenten. De hoge uitvoeringskosten voor gemeenten zitten bijvoorbeeld ook in het feit dat gegevensuitwisseling tussen de ICT-systemen van de SVB en gemeenten niet geautomatiseerd kan plaatsvinden en wij voorlopig zelf diverse controles moeten uitvoeren. Handmatig uitvoeren en controleren leidt tot grote risico's en kosten in de uitvoering van het trekkingsrecht.

Daarnaast geldt dat door de vertraging op de invoering van controles bij en door de SVB wij onvoldoende instrumenten hebben om onze bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid waar te kunnen maken: zonder volledige informatie valt immers ook niet volledig op kwaliteitsverbetering en kostenbesparing te sturen.

Zoals het er nu uitziet, wordt de exploitatie SVB door ons betaald. Dit vraagt de komende periode om een zeer scherpe blik naar de uitvoeringskosten SVB voor 2015. Wij hebben de indruk dat deze uitvoeringskosten voor de SVB te hoog worden en niet goed worden onderbouwd. Wat gaat ons de SVB per budgethouder kosten? Hoe verhoudt zich dit tot de extra kosten welke gemeenten nu zelf moeten gaan maken? Wij gaan niet betalen voor zaken die de SVB op zich zou nemen, wel in rekening brengt en gemeenten nu zelf moeten uitvoeren. Op dit moment hebben wij nog niets vernomen over de omvang van de kosten voor 2015 en hoe gemeenten dit moeten gaan betalen.

Wij vinden, gezien het lage uitvoeringsniveau SVB in 2015 en de daardoor noodzakelijke extra inzet vanuit gemeenten, dat het voor de hand ligt dat de exploitatie SVB (zowel incidentele als structurele kosten 2015) voor rekening van het Rijk komt.

Samenvattend

Wij zien risicovolle overgangen en risico's in de ICT-aansluiting, in de overdracht van gegevens vanuit de zorgkantoren (en wat gemeenten hier mee kunnen voor 2015). Wij zien risico's in de communicatie naar de cliënt en het tijdig en correct kunnen vullen van het SVB systeem. Het 'kale' systeem van de SVB leidt bij gemeenten tot extra hoge uitvoeringskosten. De (verwachte zeer hoge) uitvoeringskosten SVB zijn mogelijk hoger dan wanneer gemeenten het trekkingsrecht zelf gaan uitvoeren. De communicatie tussen gemeenten en SVB zal (in ieder geval in 2015) inconsistent zijn, doordat de zorgcoderingen e.d. die de SVB hanteert niet aansluiten op de wijze waarop gemeenten invulling geven aan de Wmo en de Jeugdwet en door het niet overeenkomen van de gehanteerde perioden tussen de SVB en gemeenten. Wij zijn van mening dat gemeenten hier niet voor verantwoordelijk en aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Verzoek

Wij verzoeken u, als stelselverantwoordelijke, snel actie te ondernemen om ons daadwerkelijk in staat te stellen de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor het trekkingsrecht te kunnen nemen. In de eerste plaats is het van belang de knelpunten in de uitvoering snel te minimaliseren (coderingen/zorgfuncties en vierweken/maand). In de tweede plaats moeten we een 'terugvalscenario' ontwikkelen als de aansluiting van de ICT-systemen, de gegevensoverdracht en de initiële aanlevering SVB niet tijdig en correct gerealiseerd wordt. Dit scenario moet zowel ingaan op de praktische uitvoering in 2015 (opdat cliënten zekerheid wordt geboden) als op de afwikkeling van bestuurlijke en financiële vraagstukken (opdat gemeenten hun taak naar behoren kunnen uitvoeren).

We zijn ons goed bewust van de risico's, voor burgers en gemeenten. Om een verkeerde start te voorkomen en alleen te starten met trekkingsrecht als dit verantwoord is, dringen wij er op aan dat er eind augustus een bestuurlijk 'go -no go' moment wordt belegd.

Graag vernemen wij van u een voorstel voor een datum voor bestuurlijk overleg.

Hoogachtend, namens de VNG, het G32-stedennetwerk en G4-gemeenten,

K, directieraad Vereniging Nederlandse Gemeenten

A, wethouder Leeuwarden, vicevoorzitter G32 sociale pijler.

H, wethouder Jeugd en Wmo Rotterdam / lid G4-netwerken Jeugd & Wmo